

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПРИРОДООХОРОННОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТА ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

ОПИС КУРСУ

Перед підприємствами в Україні зараз гостро стоять питання оптимізації ресурсокористування, мінімізації екологічних витрат, точної оцінки економічних вигод від екологічно спрямованих інвестицій з врахуванням існуючих чисельних обмежень та ризиків. Саме тому *актуальність* вивчення навчальної дисципліни «Економіка та управління природоохоронною діяльністю та еколого-економічний аналіз» для майбутніх фахівців полягає в тому, що сучасні правила ведення бізнесу вимагають інтеграції екологічних аспектів у стратегічне та операційне планування діяльності.

Ця освітня компонента *має на меті* надати здобувачам вищої освіти глибоке розуміння економічних аспектів управління природоохоронною діяльністю для зниження екологічних ризиків у господарській діяльності та використання можливостей підвищення операційної ефективності бізнесу на засадах сталого розвитку, навчити застосовувати алгоритм еколого-економічного аналізу для моделювання поточної і майбутніх сценаріїв розвитку, вибору природоохоронних заходів та обґрунтування їх ефективності.

Особливість тематики, змісту матеріалів дисципліни полягає в тому, що здобувачі вищої освіти отримують знання, які дозволяють: розуміти різні аспекти забезпечення ефективності природоохоронної діяльності бізнесу в контексті сталого розвитку; процедуру проведення еколого-економічної оцінки діяльності підприємств і застосовувати процедуру моделювання для визначення наслідків екологічно орієнтованих рішень; шукати альтернативні джерела доступного фінансування заходів природоохоронної діяльності, зокрема з врахуванням можливостей міжнародної екологічної підтримки та співпраці.

Практична значущість вивчення здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни полягає в: отриманні знань та розвитку навичок, необхідних для економічного обґрунтування природоохоронних заходів; розробки бізнес-моделей з урахуванням нинішніх вимог і принципів ESG (Environmental, Social, Governance) - стандартів; формування фреймворку екологічно спрямованого проєкту (структурованої основи у вигляді шаблону з набором готових інструментів) на підставі результатів еколого-економічного аналізу та прогнозів перспективності і обмежень переходу до сталого розвитку з врахуванням сучасних трендів і українських реалій ведення бізнесу

ВИМОГИ

— фундаментальні положення, категорійний апарат і сукупність інструментарію з фахових, прикладних інженерно-технологічних та управлінських дисциплін, зокрема базовий інструментарій аналізу даних в «Microsoft Excel» (в контексті необхідності збору даних, їх аналізу і інтерпретації для оцінювання умов конкретного бізнес-середовища для забезпечення реалізації проєкту/програми сталого розвитку); наявність ноутбуку або комп'ютеру, корпоративного облікового запису @mipolytech.education, особистого логіну та паролю в системі дистанційного навчання «Moodle» (для отримання або поновлення слід звернутися до відповідальної особи на факультеті); наявність встановлених Microsoft Teams, Microsoft Word, Microsoft Excel, встановлених програм з безкоштовних платформ моделювання бізнес-процесів, наприклад, «Microsoft Visio» ([Visio в Microsoft 365 - Інструмент для створення діаграм і блок-схем | Майкрософт 365](#)) або «Ramus Educational» (<https://ramus-educational.software.informer.com/>; за консультацією щодо налаштування можна звернутися до викладача Латишевої О.В. або самостійно завантажити програми за ключами доступу за посиланням: https://www.java.com/ru/download/ie_manual.jsp?locale=ua; https://drive.google.com/file/d/1p2YpWIIJWhNB-9tCNh_iLhDF2qhAB3dR/view?usp=drive_link); не рекомендується обирати цю дисципліну як вибірккову, якщо раніше було обрано як дисципліна вільного вибору ОК «Сталий розвиток бізнесу (ESG)»

ЛАТИШЕВА Олена

Olena.Latysheva@mipolytech.education

Кандидат економічних наук, доцент кафедри ЦТПАР, фахівець в сфері управління проєктами сталого розвитку, аналізу та моделювання бізнес-процесів

mip metinvest
polytechnic

Освітній рівень

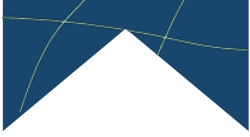
бакалавр

Кількість
кредитів

4,0 / 5,0

Назва кафедри,
яка пропонує
дисципліну

Цифрових
технологій та
проєктно-
аналітичних
рішень

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

– знати сучасні теорії, підходи, принципи екологічної політики для моделювання та вирішення конкретних природозахисних задач у виробничій сфері, а саме через здатність розуміти цілі, тренди та основні положення концепції екологізації економіки (циркулярної / зеленої економіки) в контексті концепції сталого розвитку, а також вимоги стандартів ESG (Environmental, Social, Governance) *вміти* застосовувати процедуру моделювання та еколого-економічного аналізу для визначення конкретних умов бізнес-середовища та перспектив реалізації екологічно спрямованих проектів і програм для переходу до сталого розвитку;

– *вміти розробляти проекти з природоохоронної діяльності та управляти комплексними діями щодо їх реалізації*, а саме через здатність усвідомлювати загально прийняті алгоритми проведення еколого-економічного аналізу окремих операцій, робіт, заходів, бізнес-процесів; а також *через спроможність* пояснити та застосувати процедуру планування, реалізації і управління інвестиційних проектів та програм сталого розвитку, застосовуючи комп'ютерне програмне забезпечення (як-от, Microsoft Excel, безкоштовні платформи для моделювання «RAMUS» або «Visio» або ін.);

– *обґрунтовувати та застосовувати природні та штучні системи і процеси в основі природозахисних технологій відповідно екологічного імперативу та концепції сталого розвитку*, а саме через здатність розуміти і аналізувати виклики та можливості переходу до сталого розвитку та "зеленої" економіки в Україні, через спроможність розуміти перспективи «зелених» інвестицій для економічного зростання та конкурентоспроможності бізнесу, а також через спроможність розуміти роль фінансових інститутів і міжнародного співробітництва у вирішенні глобальних екологічних проблем;

– *вміти застосовувати основні закономірності безпечних, ресурсоефективних і екологічно дружніх технологій* в управлінні природоохоронною діяльністю, в тому числі, через системи екологічного керування відповідно міжнародним стандартам, а саме через здатність розуміти можливості інструментарію управління природоохоронною діяльністю в контексті концепції сталого розвитку, а також згідно настанов ESG (Environmental, Social, Governance), а також екологічного менеджменту та аудиту (Eco-Management and Audit Scheme, EMAS);

– *вміти обґрунтовувати ступінь відповідності наявних або прогнозованих екологічних умов завданням захисту, збереження та відновлення навколишнього середовища*, а саме: через здатність оцінити прогалини в стані забезпечення управління природоохоронною діяльністю змодельовати бажаний сценарій перебігу бізнес-процесів для переходу до сталого розвитку.

– *вміти використовувати корпоративні інструменти з управління навколишнім середовищем для планування і здійснення операційної діяльності на підприємствах гірничо-металургійного комплексу*, а саме через здатність розібратися в корпоративних інструментах з управління навколишнім середовищем соціально-відповідального бізнесу, через розуміння організаційно-управлінських аспектів забезпечення ESG – стратегії, зокрема в гірничо-металургійної галузі..

ТЕМАТИКА

Базові положення економіки природокористування в контексті сучасної концепції сталого розвитку. Еколого-економічний аналіз: збір, систематизація і обробка еколого-економічної інформації для аналізу ефективності природоохоронної діяльності підприємства Процедура прийняття обґрунтованих рішень при впровадженні проектів та програм сталого розвитку. Сучасні тренди екологічно спрямованих трансформації бізнесу. Еколого-економічні механізми забезпечення сталого розвитку на різних ієрархічних рівнях. Корпоративне управління: організаційно-управлінські аспекти ESG та кодекс поведінки соціально-відповідального бізнесу.

ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Освітній процес будується як комбінація лекцій та самостійного вивчення навчального матеріалу на платформі Moodle – з одного боку, та проблемно орієнтованих практичних занять з відпрацювання аналітично-розрахункових навичок – з іншого.

– Відвідування лекційних занять є бажаним, однак не обов'язковим; від студентів очікується ознайомлення з матеріалом перед лекцією, що дозволить побудувати лекційне заняття у вигляді сполучення пояснень викладача та обговорення проблемних питань, які

виникли при підготовці до лекції.

– Практичні заняття передбачають аналіз умовно змодельованих ситуацій та розв’язання задач різних рівнів, розбір реальних кейсів за матеріалами відкритого доступу; їх відвідування є бажаним.

– Від студента потребується виконати індивідуальні завдання та модульні контрольні роботи у терміни, встановлені у розділі «Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання».

– З урахуванням поточної ситуації від учасників освітнього процесу очікується виконання вимог безпеки при сигналі «Повітряна тривога», санкції за залишення заняття або неявку на заняття не застосовуються.

– Офіційними каналами зв’язку є електронна пошта та MS Teams з використанням облікового запису @mipolytech.education;

– Опціонально доступні індивідуальні та групові консультації. З викладачем можна зв’язатися через електронну пошту, в чаті або в персональній розмові в MS Teams.

ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання

Для варіанту вивчення дисципліни як обов’язкової та вибіркової

Тижні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Всього	
Види контр. точок																				
Робота на практичних заняттях				5				5					5					5		20
Складання індивідуальних завдань									20										20	40
Модульні контрольні роботи									20										20	40
Всього																				100

Зміст та вимоги до контрольних точок

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
Робота на практичних заняттях	<p>Оцінка за роботу на практичному занятті оголошується наприкінці заняття і може бути оскаржена одразу ж.</p> <p>Мах 2 бали (усна відповідь):</p> <ul style="list-style-type: none"> – студент дав пряму і релевантну відповідь на поставлене питання з використанням обґрунтованого посилання на теоретичний матеріал та варіації зміни відповідь на зміну вхідних умов, в т.ч. у вигляді додаткових запитань / зміг стисло формалізувати вербально сутність проблеми за ситуацією, ідентифікувати ключові складові і пріоритети вирішення, запропонував логічне розв’язання (1 бал); – оцінка ініціативності у роботі над проблемою, логічності та структурованості відповіді, здатності комунікувати у команді та під впливом негативних факторів, в т.ч. під тиском викладача та/або групи, вміння вести дискусію та бути критичним та самокритичним (1 бал) <p>Мах 5 балів за виконану вправу у письмовому форматі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – студент дав обґрунтовану відповідь на поставлене питання

	<p>(ідентифікував причини існуючої проблемної ситуації чи задачі та запропонував логічне розв'язання), або підготував доповідь щодо отриманих результатів дослідження за обраною проблематикою дослідження (за проблемною ситуацією, вправою-кейсом) та завантажив у відповідну КТ в системі Moodle презентацію результатів, в якій результати візуалізовано у вигляді прогнозної моделі, графіків, діаграм, інфографіки (4 бали);</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінка виступу на занятті з презентацією результатів роботи над проблемою, логічності та структурованості відповіді, здатності обґрунтувати свою позицію (надати відповіді на запитання та зробити висновки), комунікувати під впливом негативних факторів, в т.ч. під тиском викладача та/або групи, вміння вести дискусію та бути критичним та самокритичним (1 бал)
<p>Виконання індивідуального завдання</p>	<p>Підготовлене розв'язання завдань у вигляді файлу *.docx, або *.pdf розміщується у відповідному розділі дисципліни в Moodle і перевіряється протягом тижня після завершення терміну подачі. Оскарження оцінки може бути здійснене на останньому практичному занятті модуля.</p> <p>Мах 20 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – студент підготував письмовий звіт за умовами ситуаційного завданням, в якому: правильно сформулював причини проблеми та її та суть, визначив комплекс факторів, які могли вплинути на їх виникнення; обґрунтував своє бачення теоретичними концепціями або моделями інструментарію забезпечення сталого розвитку, виконав необхідні розрахунки (в разі потреби), представив висновок або власне бачення виходу з проблеми і окреслив можливі перспективи і обмеженість такого рішення; звіт структуровано, викладено діловим, науковим або публіцистичним стилем української ; звіт містить комплексну, логічну і оригінальну пропозицію вирішення проблеми (аж до міждисциплінарного підходу), при чому звіт з ситуаційного індивідуального завдання (надалі - ІЗ) за кожним модулем оцінюється з наступним розподілом балів: <p style="text-align: center;">за ІЗ №1 (мах 20 балів):</p> <ul style="list-style-type: none"> представлена контекстна модель з декомпозицією першого рівня деталізації існуючого на підприємстві перебігу бізнес-процесів (так звана модель «as is» - «як є») та контекстна модель з декомпозицією першого рівня деталізації бажаного (прогнозного) стану їх функціонування і забезпечення (так звана модель «to be» - «як буде») на підставі оцінювання ступеню відповідності наявних або прогнозованих екологічних умов завданням захисту, збереження та відновлення навколишнього середовища відповідно екологічного імперативу та концепції сталого розвитку (всього 5 балів, по 2,5 балів за кожну модель), представлена концепція проекту сталого розвитку бізнесу у вигляді структурованої основи (фреймворку) з угрупованням даних логіко-структурну матрицю проекту (всього 5 балів). сформовано план комунікації учасників команди проекту та залучених осіб (1 бал); визначено зони відповідальності учасників команди проекту у вигляді RACI матриці (1 бал); проведено аналіз стейкхолдерів, намічена стратегія взаємодії зі стейкхолдерами (1 бал); представлено результат розрахунку прогнозних показників сальдо реальних грошей та сальдо накопичених грошей (2 бала); надано попередні висновки про можливість та доцільність реалізації проекту на підставі розрахунку ключових прогнозних показників ефективності проекту з врахування т.зв. «концепції вартості грошей у часі», таких як: чиста поточна вартість; індекс прибутковості (віддача на вкладений капітал); період окупності проекту на підставі аналізу вигід та витрат за фактичними даними або наданими викладачем прогнозними умовними даними (5 балів).

	<p style="text-align: center;">за ІЗ №2 (max 20 балів):</p> <p>проведена деталізація робіт по проєкту, побудовано графік Ганта (5 бала); представлено результат визначення ключових ризиків проєкту (у вигляді матриці чутливості проєкту до ризиків та/або паспорту ризиків та/або карту ризиків або в ін. формі візуалізації), намічено способи їх усунення та/або зменшення та/або управління; надано обґрунтування впливу проєкту на операційну ефективність та його перспективи та обмеження (15 балів).</p> <p><i>Примітка:</i> використання штучного інтелекту (ШІ) не забороняється при умові дотримання принципів академічної доброчесності, оскільки пропозиції відомих застосунків ШІ суттєво залежать від рівня обміркування постановки питання і уточнюючих питань; однак в разі, якщо відповідь, отримана з використанням ШІ, не є комплексною або не відповідає за стилем і викладеними позиціями іншим частинам завдання, або в залежності від конкретної ситуації оцінка знижується (аж до 5 балів), а в разі отримання очевидно неправдивої інформації така відповідь потребує доопрацювання.</p>
Модульні контрольні роботи (МКР)	<p>МКР виконуються в Moodle та проводиться в години практичних занять. В разі неявки або неможливості виконання МКР з поважних причин на таке заняття допускається відкриття виконання МКР за погодженням з викладачем в інший час асинхронно.</p> <p>Кожна МКР включає блок тестових завдань (20 тестів), max 20 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – тестові завдання являють собою тести множинного вибору з однією вірною відповіддю; – тести оцінюються за співпадінням з правильною відповіддю, а саме: обрана повністю правильна відповідь на тест, завдання оцінюється в 1 бал; правильна відповідь на тест відсутня, завдання оцінюється в 0 балів.

Додаткові зауваження:

- студент може оскаржити отримані оцінки в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)) та Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій ([Академічні політики : Polytechnic \(metinvest.university\)](#))
- оцінки, отримані за роботу на практичних заняттях не можуть бути відпрацьовані або покращені, окрім процедури оскарження, оцінки за інші види поточного контролю можуть бути покращені за індивідуальною домовленістю з викладачем;
- викладач не має права знижувати оцінку за індивідуальне завдання або модульну контрольну роботу, якщо вони не були складені вчасно, однак в разі, якщо така робота була оцінена пізніше, ніж момент завершення теоретичного навчання у семестрі, то відповідна оцінка не враховується у рейтингу здобувачів освіти.

Перелік індивідуальних завдань

№	Опис індивідуального завдання
1	Логіко-структурний підхід при плануванні реалізації екологічно спрямованого проєкту
2	Розробка концепції проєкту сталого розвитку бізнесу у вигляді структурованої основи (фреймворку) проєкту в умовах ризику та обмежень.

*Примітка: для виконання індивідуальних завдань розроблено методичні рекомендації до їх виконання, які розміщені в системі MOODLE до курсу в теці "Навчально-методичний комплекс дисципліни (НМКД)" [1].

Форма підсумкового контролю. Порядок визначення підсумкової оцінки

	Варіант вивчення як обов'язкової	Варіант вивчення як вибіркової
Форма підсумкового контролю	Для варіанту обов'язкової дисципліни – залік, тобто підсумкова оцінка вставляється як сума оцінок поточного контролю без проведення додаткових контрольних заходів	Не передбачається для поточного навч. року
Умови допуску до підсумкового контролю	якщо сума оцінок за поточний контроль за семестр становить менше 60 балів, необхідно відпрацювати відповідні види контролю поточної успішності до звершення теоретичного навчання	-
Порядок визначення	Для варіанту заліку: – якщо протягом семестру за результатами поточного контролю здобувач освіти	

підсумкової оцінки	набрав менше 60 балів, то під час екзаменаційної сесії йому надається змога отримати/покращити власний результат з усіх видів поточного контролю, крім активності на навчальних заняттях; – в разі, якщо протягом семестру за результатами поточного контролю або в процесі покращення власних результатів здобувач освіти набрав більше 60 балів, йому виставляється фактична сума балів і оцінка «залік», в іншому випадку – «незалік».
--------------------	--

Відповідність між прийнятими в університеті шкалами оцінки наведена в таблиці

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
90-100	A	Студент демонструє видатний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Відмінно	Залік
82-89	B	Студент виявляє вищий за середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні незначні помилки	Добре	
75-81	C	Студент виявляє середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні деякі значущі помилки		
67-74	D	Студент виявляє задовільний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях наявні суттєві помилки	Задовільно	
60-66	E	Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни		
35-59	FX	Низка запланованих результатів навчання не досягнуті. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Незадовільно	Незалік
0-34	F	Результати навчання відсутні або критично низькі		

ОСОБЛИВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

В разі, якщо дисципліна є обов'язковою для здобувача освіти, і він засвоїв повністю або частково відповідні програмні результати навчання під час отримання освіти на попередніх або такому ж рівні (дисципліни на кшталт «Сталий розвиток», «Стратегія сталого розвитку», «Екологічна економіка», «Економіка природокористування»), то кредити та оцінка з дисципліни може бути перезараховано в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)). Консультацію з даного питання можна отримати у викладача, куратора або гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, за якою закріплено цю дисципліну;

В разі, якщо здобувач освіти хотів би самостійно вивчити певні курси з проблематики забезпечення сталого розвитку, економіки природокористування та управління природоохоронною діяльністю (наприклад, Coursera, Udemy або інших платформ, в т.ч. платформ відкритих курсів вітчизняних та/або закордонних університетів), то 1) доцільно звернутися до списку рекомендованих вебресурсів або проконсультуватися з викладачем на предмет релевантності самостійно знайденого освітнього ресурсу програмі дисципліни; 2) в разі успішності опанування такого курсу, яке підтверджується сертифікатом або іншим способом, такому здобувачу у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного контролю;

В разі, якщо здобувач освіти реалізував певний вид наукової роботи (тези, стаття, результативна участь у студентській олімпіаді тощо), то у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного або навіть підсумкового контролю; консультацію з питань визнання результатів неформальної та інформальної освіти можна отримати в уповноваженої особи від кафедри, яка викладає дисципліну; перелік таких осіб можна знайти за посиланням [Студентам : Polytechnic \(metinvest.university\)](#).

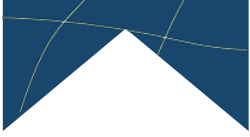
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Економіка та управління природоохоронною діяльністю та еколого-економічний аналіз». Електронна система дистанційного навчання MOODLE ТОВ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА». URL: <https://learning.mipolytech.education/mc/index.php/usr/login/login> (дата звернення: 26.06.2025).
2. Економіка та управління природоохоронною діяльністю та еколого-економічний аналіз: методичні рекомендації до виконання та оформлення індивідуального завдання здобувачами вищої освіти за освітньою програмою «Природозахисні технології в урбо-індустріальному комплексі» першого (бакалаврського) рівня освіти / Уклад. Латишева О.В. Запоріжжя, ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», 2025. 51 с. URL: <https://learning.mipolytech.education/mc/index.php/usr/login/login> (дата звернення: 26.06.2025).
3. Губанова О. Р. Економіка природокористування : конспект лекцій. Одеса : Одеський державний екологічний університет, 2024. 119 с. URL: <http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/13087/> (дата звернення: 26.06.2025).
4. Ілляш О. Е., Ганюшенко О. М. Природоохоронне управління : навчальний посібник. Частина 1, 2022. 106 с. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/13620/1/%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%20-%D0%9F%D1%80%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B4.%20%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB.%20-%20%D0%9E%D0%92%202022.pdf> (дата звернення: 26.06.2025).
5. Караїм О. А. Економіка природокористування : конспект лекцій. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2023. 130 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/23156> (дата звернення: 26.06.2025).
6. Еколого-економічний аналіз інвестиційних проектів: тексти лекцій для здобувачів вищої освіти / уклад.: Н. Т. Шадура-Никипорець, О. В. Мініна. Чернівці : НУЧП, 2021. 123 с. URL: <https://ir2.stu.cn.ua/server/api/core/bitstreams/33c0cebc-deba-423e-9338-ccf980fae0b5/content> (дата звернення: 26.06.2025).
7. Шаравара В. В., Любинський О. І. Економіка природокористування : навчальний посібник. Кам'янець - Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. 252 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/4939/Sharavara-V.V.-Liubynskiy-O.I.-Ekonomika-pryrodokorystuvannia.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 26.06.2025).
8. Проектний менеджмент : навчально-практичний посібник з дисципліни «Проектний менеджмент» / уклад. О. В. Латишева ; ТОВ «Технічний університет «Метінвест Політехніка». Одеса : Олдї+, 2025. 300 с. URL: <https://dspace.mipolytech.education/collections/bac8d83a-ff42-4792-9831-3bc6ac10b438/search?f.author=Латишева,%20О.%20В.,equals&spc.page=1> (дата звернення: 26.06.2025).
9. Andy M., Skip H. A Guide to Understanding the Fundamental Principles of Environmental Management. It Ain't Magic: Everything Goes Somewhere. IWA Publishing, 2021. 226 p. URL: https://library.oapen.org/bitstream/handle/20.500.12657/48777/external_content.pdf;jsessionid=7C50204E742E326153B579ACACF1A3D7?sequence=1 (дата звернення: 06.06.2025).

АКАДЕМІЧНІ ПОЛІТИКИ

Як член спільноти Технічного університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» Ви маєте дотримуватися певних стандартів та академічної політики:

– **Академічна недоброчесність** вигляді академічного плагіату; фабрикації; фальсифікації; списування обману; хабарництва; необ'єктивного оцінювання; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання – прямо заборонено (докладніше про це – у Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ТОВ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»); і в разі виявлення – **відповідний захід контролю (контрольну точку) буде оцінено в 0 балів за з наступним повідомленням декану факультету та голові комісії з академічної доброчесності Університету.**

– В разі випадку надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання студент може оскаржити процедури оцінювання за процедурами, передбаченими Положенням про організацію освітнього процесу (розділ 10).

– Матеріали в рамках курсу, захищені авторським правом, можуть бути використані лише тільки здобувачами освіти, яким призначено даний курс і для цілей, пов'язаних з цим курсом і не можуть поширюватися.

– Спілкування з однокурсниками та викладачем має бути професійним та ввічливим.

– Очікується, що Ви перевірятимете всі Ваші письмові повідомлення, включаючи поштові повідомлення та повідомлення у MS Teams на коректність змісту та мови.

– Університет прагне підтримувати середовище, вільне від дискримінації або дискримінаційних домагань, спрямованих на будь-яку людину або групу в межах своєї спільноти - здобувачів освіти, співробітників або відвідувачів. Докладніше про академічні політики стосовно етичності поведінки, академічної доброчесності та протидію булінгу можна дізнатися за посиланням: [Академічні політики - Polytechnic \(metinvest.university\)](https://metinvest.university/uk/academic-policies)